NORGES BONDELAG
Retur: Postboks 9354 Grønland, 0135 Oslo

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO
Norge

Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Sophie Wiese/Jan Bangen	29.10.2021	21/00526-2
	Deres dato	Deres referanse
	24.06.2021	

Høring - NOU 2021: 9 - Den norske modellen og fremtidens arbeidsliv

Det vises til Arbeids- og sosialdepartementets høringsbrev av 24. juni 2021, med utsendelse av NOU 2021: 9 «Den norske modellen og fremtidens arbeidsliv- Utredning om tilknytningsformer og virksomhetsorganisering».

Norges Bondelag mener dagens arbeidsmiljølov fungerer godt, og mener i tråd med andre næringslivsorganisasjoner at det ikke er behov for større endringer. Dette er også utvalgets konklusjon innledningsvis i utredningen. De få endringene som er foreslått, er i tillegg gjenstand for stor grad av uenighet innad i utvalget.

Norges Bondelag er positiv til at det fremmes forslag om en klarere definisjon av grensen mellom arbeidstaker og selvstendig næringsdrivende/ oppdragstaker. Norges Bondelag er videre enig med utvalget i at denne grensen bør klargjøres, ettersom grensen har vært utfordret gjennom kreative løsninger og forsøk på omgåelse.

Forslaget om forbud mot midlertidige ansettelser er imidlertid problematisk for medlemmene i Norges Bondelag. Norges Bondelag mener at dagens ordning fungerer godt og at det ikke er behov for ytterligere innstramminger på dette området.

Landbruket, gartneri og skogbruk er næringer med stor variasjon i aktivitetsnivå, særlig på grunn av sesongvariasjoner, men også variasjoner i klima- og markedsmessige forhold i sesongen. Bortsett fra vanlig sesongplanlegging, er det derfor ofte ikke mulig å forutse når og i hvilket omfang det er behov for arbeidskraft. På denne bakgrunn er det viktig at dagens regler opprettholdes for en smidig bruk av sesongarbeidskraft.

Også i helårsproduksjoner kan behovet for arbeidskraft endre seg vesentlig, både gjennom året og over flere år. Dagens ordning er basert på en forholdsvis ny lovendring som fungerer godt. Ordningen gjør det mulig å kombinere hensynet til trygge arbeidsforhold, med hensynet til å ivareta den enkeltes ønske og behov for fleksibel arbeidshverdag. Reglene legger videre til

rette for innovasjon ved at en kan tørre å satse på investeringer og utvikling av virksomheter, uten at det medfølger et slikt arbeidsgiveransvar at det i praksis blir for stor økonomisk risiko for bonden. En ytterligere konsekvens av forslaget vil kunne være at det oppstår en høyere terskel for å komme seg inn på arbeidsmarkedet. Det vises i den forbindelse til at jordbruket sysselsetter mange ungdommer omkring i landet, som fases inn i arbeidslivet gjennom gårdsarbeid. Det vesentlige er at gjeldende regler følges, og at arbeidstakerne er informert om reglene og sine rettigheter.

Avslutningsvis mener Norges Bondelag at forslaget om at alle virksomheter skal ha plikt til å velge verneombud, uavhengig av antall ansatte, er lite praktisk. I mindre virksomheter er avstanden mellom arbeidsgiver og ansette kort, med stor grad av direkte kommunikasjon fortløpende mellom partene. Verneombudsrollen kan lett bli utvannet og påføre gårdsbruk og andre små virksomheter ytterligere rutiner som stjeler arbeidskraft og oppmerksomhet, en byrde som allerede er svært tyngende for små bedrifter med et stadig økende krav til rutiner og dokumentasjon. Norges Bondelag ser dessuten utfordringer ved at det i mange mindre virksomheter vil være vanskelig å få de ansatte til å ta rollen som verneombud. Dette må i så fall mer eller mindre løses ved tvang, dersom det innføres krav om at bedriften skal oppnevne et verneombud.

På denne bakgrunn mener Norges Bondelag at det bør settes en nedre grense for å omfattes av plikten til å velge verneombud. Norges Bondelag opplever at dagens ordning, som innebærer at virksomheter med mindre enn 10 arbeidstakere skriftlig kan avtale annen ordning, herunder at det ikke skal være verneombud ved virksomheten, fungerer godt. Dette gir rom for at virksomheter med behov for verneombud på grunn av driftsmessige forhold, eller fordi de ansatte ønsker dette selv, kan ha verneombud. Det vises videre til at dagens ordning med frivillig oppnevnt verneombud i mindre virksomheter fungerer godt. Dersom grensen skal senkes ytterligere bør den i alle fall ikke settes lavere enn til 5 ansatte.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Erlend Stabell Daling *Sophie Wiese*